

1709
22^e

DISSERTATIO INAUGURALIS,
DE
**CAUSIS PROHI-
BITÆ ALIENA-
TIONIS FEUDI,**

Quam
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,
DN. PHILIPPO VVILHELMO,
PRINCIPE BORUSSÆ, MARCHIONE BRANDENB.
DVCATVS MAGDEB. GVBERNAT. &c. &c.

*Ex Decreto Illustris Fctorum Ordinis
PRAESIDE*

PRORECTORE MAGNIFICO
DN. CHRISTIANO THOMASIO,
JCTO, POTENTISSIMI REGIS BORUSSÆ, AC REVE-
REND. ET SERENISS. DUCIS SAXO-NUMBURG. CONSILIA-
RIO RESPECTIVE INTIMO, PROFESS. JUR. ORDIN. ET
FACULT. JUR. h. t. DECANO,

PRO LICENTIA
SUMMOS IN UTROQUE JURE HONORES ET PRIVILE-
GIA DOCTORALLA RITE CAPESSENDI,
IN AUDITORIO MAJORI

*die V. Julii Anno M DCC LIX. horis ante & pomeridianis
Publico Eruditorum Examine submittit*

JOHANNES CONRADUS Mohr

Fridberga - Wetteravus.

HALÆ, Typis CHRISTOPH. ANDRÆ ZEITLERI, Acad. Typog.

INSTITUTIO UNIVERSITATIS

CAUSIS PROHI
BITAE ALIENA
THOMAS FRIEDL

RECTOR MAGNIFICENTISSIMO
D. PHILIPPO VILHELMO
PRINCIPIS DORVITAE, MARCHIONIS BRANDENBURGICIS
CUCIUS MICH. GOEBELIUS & C.

PROFESSORE MATHESICO
D. CHRISTIANO THOMASIO
DORVITAE, MARCHIONIS BRANDENBURGICIS
CUCIUS MICH. GOEBELIUS & C.

JOHANNES GÖTTIKER
LIPSIÆ, WILELMO
LUDWIGI WILHELMI

DISSERTATIO INAUGURALIS
DE
CAUSIS PROHIBITÆ ALIENA-
TIONIS FEUDI.

SUMMARIA.

Per alienationem intelligitur etiam oppignoratio §. I. Per feudum cur hic intelligatur saltem ius vasalli in re feudali, non domini directi §. II. Difficultas hujus doctrine & ejus cause. Scopus noster §. III. Præsupposita ex communi natura feudorum, & diversi modi aberrationum ab illa natura pro diversitate alienationum §. IV. Alienationes, quæ intendunt dominii pleni translationem, feudum nature plane repugnant §. V. Idem dicendum de translatione feudi in alium, ut hic substituatur vasallo, si invito domino facta fuerit §. VI. Quod sciente, etsi invito, dubium est. Rationes pro vasallo contra dominum §. VII. Rationes pro domino contra Vasallum fortiores §. VIII. Subinfeudationem totius vix sine fraudi concipi posse adeoque nullo tempore fuisse licitam. §. IX. Olim licuit ex necessitate partem feudi vendere. Ostenditur sensus assertionis. §. X. Et ejus ratio §. XI. Oppignoratio feudi. Quia sit pignus transactum & constitutum §. XII. Oppignoratio feudi quatenus olim licita §. XIII. Quid ju-

SUMMARIÆ.

ris in oppignorazione dissimulata §. XIV. Alienatio feudis
 per libellum. Quid sint bona libellaria, nem censitica,
 feuda censualia? Variatio Dd. §. XV. Duae cautela hic
 observanda. Ne confundantur affinis: Et, ne mores Ger-
 manici explicentur ex Romanis §. XVI. Determinatio
 bonorum libellariorum, censiticorum, & feudorum censua-
 lium §. XVII. Ratio juris feudalis antiquioris de probi-
 bita alienatione per libellum, nisi intra medietatem feudi
 §. XVIII. Illi in alienationes etiam olim ipso iure vasal-
 lum feudo privabant. §. XIX. In venditionibus licitis do-
 mino competit jus protimiseos §. XX. Oppignoraciones
 licite habuere effectum, donec feudum domino aperiretur
 §. XXI. Idem juris. si pars feudi per libellum data esset.
 Aliud tamen, si data esset Ecclesie. Ratio a sferentia ge-
 nuina §. XXII. An & subfeudum olim revocari potuerit
 à Domino. Obscura doctrina compilatoris juris feudalis.
 §. XXIII. Sublatio juris veteris per Lotharium §. XXIV.
 An etiam pars feudi alienatio per illum fuerit prohibita
 §. XXV. Prohibitio Friderici plenior. Quid per aliena-
 tiones hæcenus perpetratas in ea intelligatur. §. XXVI.
 Respectu modorum alienandi olim interdictorum nihil no-
 vi hic dispositum. Cur tamen iudicii pro anima mentio
 fiat. §. XXVII. Quid novi per constitutiones imperato-
 rias sit introducendum respectu venditionis §. XXVIII. Quid
 respectu oppignoracionis §. XXIX. Quid respectu aliena-
 tionis per libellum §. XXX. An iure novo datio in em-
 phyteusin vel bonum censiticum plane sit prohibita. §.
 XXXI. Item, an datio in usum fructum? §. XXXII. An
 & quatenus sub in feudationes à Friderico sint prohibite?
 §. XXXIII. An Dominus, cui feudum apertum, subfeuda
 teneatur subvasallis relinquere. §. XXXIV. An prohibi-
 tio Friderici recepta sit in Germania? Conclusio. §. XXXV.
 §. I. De

§. I.

E causis prohibita alienationis, feudi dicturi, ante omnia notamus, per alienationem hic non solum intelligi translationem dominii, sive pleni sive minus pleni, vel directi vel utilis, sed & oppignorationem. E si enim oppignoratio secundum principia Juris Romani dominium non transferat, sed qui rem pignori dat vel obligat, maneat ejus dominus *a)* alienatio vero in stricto significato denotet saltem illam, per quam transfertur dominium *b)* non sine causa tamen Justinianus constituit, ut prohibita alienatione etiam prohibita censeatur oppignoratio vel hypothecae constitutio *c)* quia videlicet saepe effectum alienationis habet. Certum enim est, hypothecam non minus atque pignus constitui creditori in securitatem debiti: quin & illud certum est, si *d)* debitum non solvatur, creditorem habere facultatem persequenda hypothecae & non minus illam quam pignus distrahendi. Distractio autem *d)* non est aliud, quam alienatio quaedam *d)*. Caeterum cum doctrina de feudis magis originem ducat, ex Jurisprudentia Germanica quam Romana, propiorem ex jure Germanico rationem hujus significationis dare poterimus, cum sane constet, olim apud Germanos oppignorati-

Per alienationem etiam intelligitur oppignoratio.

rationem fuisse genuinam speciem alienationis strictè dictæ quatenus solam translationem domini denotat, cum per eam in creditorem translatum æque fuerit dominium temporarium atque apud Romanos in venditione cum pacto de retrovendendo. Atque hos mores magis con- venire naturæ pignoris & doctrinæ juris Gentium, jam a- libi latius fuit demonstratum. e)

a) l. Cum & fortis 35. §. 1. ff. de pignor. act.

b) l. 1. C. de fundo dotali Schardius in Lexico voce alienare.

c) l. fin. C. de reb. alien. non alien.

d) Wissenbach ad d. l. fin. Cod.

e) in Dissert. inaug. ante biennium sub Dn. Præsidis præsidio habita de usu practico distinctionis inter emtionem cum pacto de retro- vendendo, & contractum pignoratitium.

§. II.

Per feu- dum cur hic intelli- gatur so- lum jus Va- falli in re feudali, non domi- ni directi.

Esti vero per feudum in jure feudali non intelligatur tantum res corporalis, quæ in feudum datur & accipitur, sed & jus domini & vasalli in feudo, quorum illud domini directi hoc utilis domini nomine venire solet: f) adeoque cum de alienabilitate feudi quæritur, possit etiam de iure domini quæstio intelligi, utrum videlicet, dominus invito vasallo feudum alienare possit nec ne, & si alienaverit illicito modo, quisnam inde effectus oria- tur, nobis tn. hic solum sermo est de alienabilitate feudi intuitu vasalli, an videlicet vasallus invito domino feu- dum alienare queat. Nam Doctores communiter, dum de prohibita alienatione feudi agunt, hunc significatum præ oculis habent: Accedit, quod quæstiones in jure Domini intuitu alienationis feudi vix possint perspicue exponi, nisi prius doctrina de alienabilitate feudi respec- tu vasalli ex principiis feudalibus probe fuerit cognita, imprimis, cum ea, quæ jus feudale de alienatione à Domi- no fa-

no facta *b)* & de comparatione inter Dominum & Vassallum respectu amissionis feudi disponit *i)* multis dubiis & pene contradictoriis Doctorum commentationibus sit obnoxium. *k)* Quare hoc quidem doctrina feudalis caput peculiarem meretur inspectionem, quam curam alterius diligentiae relinquimus.

f) Stravius *Syntagm. feud. cap. 2. aph. 2.*

b) 2. F. 9. §. in fin. 2. F. 34. §. 1.

i) 2. F. 26. §. cap. Domino committente.

k) Bifschius *ad d. 2. F. 26. §. 2. F. 34.*

§. III.

Quod autem alienationem feudi a Vassallis vel faciendam vel omittendam attinet, etsi pleni sint Doctorum juris feudalis libelli de alienatione feudi prohibita ejusque effectibus, adeoque feudum alienabile communi consensu inter species feudi improprii referatur, non tamen frustraneum erit de hac alienabilitate paulo distinctius quid proferre, quia Dd. textus juris feudalis de prohibita vel licita alienatione feudi commentantes infinitis modis sibi contradicunt. Ita quidem summatim se res habet. Olim licuit certis casibus, partim feudi sine consensu Domini alienare, aut alteri totum etiam in feudum dare. *m)* Sed cum Vassalli ista licentia abuterentur, legibus Lotharii & Friderici Imperatorum hæc licentia est abrogata, *n)* adeoque inalienabilitas post has constitutiones imperatorias *o)* naturam feudi recti pertinet. *o)* Quodsi vero Dominus peculiari conventionem potestatem alienandi indulserit, haud dubie ea valebit, cum quilibet *p)* suo renunciare possit, sed tum tale feudum ad classem feudorum non rectorum erit referendum. *p)* Ast dum quæritur in quibus causis præcise olim alienatio fuerit licita? ob quas rationes? quid sit contractus libella-

Difficultas
hujus doctrinae, &
ejus cause.
Scopus no
ster.

bellarius, per quem licebat olim parte n feudi alienare? An per legem Friderici omnis alienatio per libellam sit prohibita? an post illam prohibitionem adhuc subfeuda constituere liceat? quænam sit natura feudi alienabilis ubi mores alii, quam Longobardici valent, aut ubi alienatio ex pacto est concessa, & quæ possunt esse plures aliæ quæstiones huc pertinentes, tot pene sunt JCOSorum sententiæ quot capita, vel certe nulla ex istis quæstionibus est, quæ non opinionem communem allegare possit, aut ad minimum pro utraque sententia habeat magni nominis JCOS q) Nos sepositis autoritatibus tentabimus ex natura feudi, & regulis bonæ interpretationis sententiam nostram paucis dicere de causis prohibita alienationis feudi, reliqua quæ ad naturam feudi alienabilis pertinent cognoscendam, etiam alienæ industriæ relicturi.

m) *Sedes est in l. F. 5. versic. aut si libellaris l. F. 13. 2. F. 9. pr. & §. 1. 2. F. 44. pr.*

n) *2. F. 52. & 55.*

o) *2. F. 42.*

p) *2. F. 26. cap. Feudum eâ lege penult. junct. 2. F. 48.*

q) *Vide modo quæ Bitschius collegit ad ceterus juris feudalis modo allegatos & allegata a Coccejo, viro illustri Tit. VII. Hypomnem. jur. Feud. Kollium tract. integro de subfeudiis aliisque.*

§. IV.

Præsuppo-
sita ex
communi
natura feu-
dorum, &
diversi mo-
di aberrati-
onū ab il-

Debet Vasallus Domino reverentia & fidelitatem, nihilque fraudulenter admittere, quo jus Domini reddatur deterius; interim cum Vasallus sit liber homo, nec subditus Domini, si quid contra fidem datam & officium faciat Dominus non habet jus puniendi Vasallum, sed solum ei tanquam ingrato feudum aufert. Porro primis feudorum temporibus feuda dominus pro libitu auferre poterat,

poterat, tum incipiebant ad dies vitæ concedi, postea ad liberos transmi rebatur masculos, successu temporis ul-
 teriore etiam ad cognatos ultimi possessoris, si fuerint pri-
 mi acquirentis descendentes. Jam videamus an cum his
 principiis & præsuppositis possit consistere jus alienan-
 di feudum intuitu vasalli. Sed cum tamen variæ sint
 alienationis species & circumstantiæ, facile patet, pro
 harum diversitate generaliter quæstionem definiri non
 posse, unde notandum adhuc est in genere, quod quæ-
 dam alienationis species planè advenfentur naturæ feudi
 & intentioni contrahentium, ut eæ etiam supposito pa-
 cto feudum plane tollant & in aliud genus contractus mu-
 tent; aliæ vero tales contineant circumstantias, quæ non
 plane conveniant quidem cum intentione contrahenti-
 um, nec planè tn. etiam eidem repugnent; unde nec mi-
 randum, quod eæ per aliquod tempus in usu fuerint o-
 lim apud Longobardos, aut hodiernum apud quosdam
 populos usurpentur, aut quod ob mixturam hanc con-
 venientiæ & repugnantia abutui sint obnoxia, aut quod,
 si pacto adjecto permittantur, non tollant naturam feudi,
 sed saltem ex feudo recto faciant feudum irregulare, seu
 improprium. Res melius patebit ex mox dicendis.

§. V.

His enim ita præsuppositis facile patet, alienationes o-
 mnes quæ intendunt dominii pleni translationem in eum,
 in quem fit alienatio, omni naturæ feudali in totum repu-
 gnare, cum hoc modo videlicet vasallus intendat omnia
 jura domini directi intervertere, & plus juris in alium
 transferre quam ipse habuit. Igitur tales alienationes
 feudorum omnitempore pro illicitis & quibus vasallus
 fidem datam violet ac adeo feudo privari possit fuere
 habitæ

Alienatio-
 nes: quæ in-
 tendunt do-
 minii pleni
 translatio-
 nem, feudi
 naturæ pla-
 ne repu-
 gnant.

B

habitæ. Hinc recte Feudista docuit: *Donare autem aut
judicare pro anima, i. e. vt recte interpretes declarant,
testamento feudum alienare, vel in doctem pro filia dare
nullius curia poterat consuetudine* ^{r)} quia videlicet tales a-
lienationis omni colore juris destituuntur. Sed an ven-
dere poterat? Nullo modo quia eadem est ratio. Cur
vero Feudista venditionis mentionem hic non fecerit,
ratio dari potest, quod de ea iam sententiam suam dixe-
rat in verbis antecedentibus ^{s)} non discrepantem utique
à nostro sententia, si argumento à contrario sensu in eo-
rum interpretatione utaris.

^{r)} 2 F. 9 §. 1.

^{s)} *ibid. pr. versic. necessitate namque &c.*

§. VI.

Idem di-
cendum de
translatione
feudi in
alium ut
hic substi-
tuatur va-
fallo, si in-
ficio domi-
no facta
fuerit.

Quod si vero vasallus intendat saltem dominii utilis
translationem in alterum transferre res ita expedita non
est. Ante omnia vero hic distinguendum erit inter ali-
enationem totius feudi & partis. De priore ut incipia-
mus, repugnat equidem ea primò primis feudorum tem-
poribus, ubi videlicet domini poterant vasallis aut terre
feuda quando vellent, quia tum haud dubie jus Vasallo-
rum erat mere personale & ferè precarium. Ac postquam
feuda ad heredes transire inciperent & Vasallus non nisi
ob teloniam privari feudo posset non eadem est eviden-
tia iniustitiæ, si vasallus feudum, in primis novum,
vellet in alium ea conditione transferre, ut eundem sui
loco domino substitueret. Sed & hic tñ. distinguendum
erit, utrum alienatio ista fieret infcio domino, an vero
ficiente sed inuito tamen. Priore casu iterum nullum est
dubium, quin ea alienatio præsumeretur esse fraudulenta
adeoque illicita. Cum enim talis substitutio alterius va-
falli non possit fieri nisi vasallus alienans jus suum refu-
tet

ter domino suo, eumque simul cum novo emtore rogaret, ut novum emtorem investiret, præsumebatur vasallus, alienationem, quantum in ipso erat, inscio domino perficiens, si audulenter egisse, ac dolum prætextu illo palliare voluisse, si postea domino vindicanti feudum opponeret, se noluisse dominium plenum in emtorem transferre sed saltem alium domino vasallum dare voluisse, nisi fore è justam erroris causam demonstrare possit, quod putaverit rem non feudalem esse sed allodiam, tum enim haud dubie præsumtio fraudis cessat. 2] Et quod de venditione hic diximus, idem erit pronuntiandum de aliis alienationis speciebus 2] utpote donatione & similibus.

1) 2. F. 42.

2) *ibidem.*

§. VII.

Posteriore vero casu, & si sciente domino vasallus feudum transferat in alium iterum à domino de investiendo, utrum dominus cogatur hunc vasallum suscipere invitus, in utramque partem non desunt rationes. Pro vasallo adversus dominum adferri potest, quod nihil interfit domini, quis ipsi serviat, modo hic posterior ad militiam sit idoneus. Neque enim dominus poterit a legare, se in concedendo feudo ad industriam personæ respexisse, uti fit in negotiis civilibus quibusdam, utpote mandato, societate & similibus. Cum enim operæ militares magis vires corporis respiciant, quam ingenium & prudentiam, ratio de industria personali sine dubio cessat. Adde, quod, si feudum concedam pro te & descendantibus tuis, non possim industriam respicere descendantium, qui nondum existunt. Quodsi insuper vasallus non ipse cogatur in persona servire domino, sed sui loco militem quemcunque idoneum substituere liceat, ut plerumq; fit

Quodsi sci-
ente etsi in-
vito, dubi-
um est. Ra-
tiones pro
vasallo
contra do-
minum.

hodie, ratio de industria dicta cessat evidentiore. Huc pertinet observatio compilatoris juris Longobardici, quod *super alienatione multa & diverse sententia data (olim) fuerint in singulis civitatibus vel curiis. u)* Et alibi, quod *in quibusdam curiis pro parte, in quibusdam pro toto olim feudum alienare licuerit, w) item: quod Mediolanenses dicant, chentulum etiam alienare posse in totum & sine domini voluntate. x)* Etsi enim compilator hanc Mediolanensium consuetudinem ibidem irrationalem vocet, tamen id vel intelligendum est in relatione ad constitutionem Lotharii, cujus ibidem facit mentionem, omnem alienationem vasallis prohibentis, vel, quod Feudista, quamvis erroneè, putaverit, Mediolanenses loqui de alienatione feudi totius in scio etiam domino tacta, vel denique, quod probabilius, quod respexerit ad rationes fortiores quæ pro domino militant contra vasallum ita alienare volentem.

u) 2. F. 9. pr. w) 2. F. 44. x) 1. F. 13.

§. XIII.

Rationes
pro domi-
no contra
vasallum
fortiores.

Scilicet etsi verum sit, in servitiis militaribus non respici ad industriam & ingenium vasalli, nullum tamen est dubium, quin jus domini feudum vasallo pro se & heredibus masculis concedentis consistit etiam in eo, ut extincto vasallo & heredibus masculis feudum ad ipsum redeat quo pacto simul tacite id actum est, ut vasallus aliam personam sui aut heredum suorum loco domino substituere nequeat, multo minus, ut si forte heredes non habeat, jus domini post mortem ejus feudum recuperandi, ejusmodi fraudulenta alienatione intervertat. Et hoc est quod Feudista innuit, dum de primis temporibus ante Lotharium dicit: *Si clientulus voluerit partem suam feudi alienare, id est mediam, sine domini voluntate, poterit hoc facere, ulterius progredi non potest, secundum justum & verum usum. y)*

y) 2. d. 1. F. 12.

§. IX.

§. IX.

Sed in subfeudo ratione *totius feudi nova se offert* Subinfeudationem
 dubitandi ratio. At quidem compilerator juris Longobar- totius feudi
 dici: *Si vero vel totum, vel partem volebat per feudum al-* di vix sine
quem investire, hoc licebat ei sine fraude facere. z) Sed ta fraude: con-
 men, si rem paulo penitus examines, & ipsa hæc verba cipi posse,
 compileratoris innuunt, subfeudationem totius feudi vix adeoq; nul-
 videri fuisse licitam, quia vix casus concipi poterit, ubi lo tempore
 fraus non subfit. Nimirum subfeudatio partis & quidem fuisse lici-
 minoris ita regulariter inest natura feudi, ut vix in feudis tam.
 majoribus hæc subinfeudandi potestas à jure vasalli remo-
 veri queat. Nam domini v. g. ducatus aut comitatus in
 feuda dantes ob servitia militaria, haud dubiè intendunt
 auxilia non unius hominis, sed plurium. At plures non
 poterant pro statu Reipublicæ Germanicæ illorum tem-
 porum ad servitia militaria fortius adstringi, quam per
 subfeuda nobilibus, i. e. ingenuis ad selectam militiam a-
 ptis, in minoribus ducatus aut comitatus portionibus da-
 ta. Etenim tum temporis ingenuis, qui magis erant rei-
 publicæ, quam Ducum aut Comitum, imò ipsorum et-
 iam Regum subditi, non poterat imperari militia per sim-
 plicem & absolutam voluntatis Regiæ aut ducalis signifi-
 cationem. a] Igitur si non permessa fuisset Ducibus &c. sub-
 infeudatio, finis, quem intendebant Franciæ Reges, feuda
 inveniendes, non fuisset obtentus. Et tantum adeo abest,
 ut ejusmodi subinfeudationibus domini directi jus fuerit
 interversum, aut causâ ejus deterior reddita, ut potius e-
 videnter ex dictis pateat, eam per subinfeudationes par-
 tium minorum omninò meliorem reddi, & vasallo nihil
 decedere per eas, nec eum impediri, quo minus obliga-
 tioni suæ feudali satisfaciat, verum potius eum aptiorem
 reddi & habiliorum ad servitia domino reddenda. At

longe alia ratio est subinfeudationis intuitu totius feudi. Cum enim feuda dentur vassallis, ut ex fructuum feudali-um perceptione in statu sint, domino servitia militaria præstandi, & potentiam habeant, subvassallos nobiles ad subservitia adigendi, constat sane, hunc finem plane non obtineri, si vassallo liceat totum feudum alteri in subfeudum concedere. Si enim gratis transferat totum feudum in subvassallum, omnibus viribus se privat vassallum in devotione detinendi, ipse ineptus redditur ad servitia militaria domino exhibenda, dominus verò directus non invenit, in quo ejus negligentiam coerceat. Eadem ferè est ratio, si vendiderit subfeudum, sive pretium, quod pro eo à subvassallo accepit, in alias res impenderit, aut id apud ipsum adhuc extet, sive tuerit à venditore perditum vel consumptum. Adde quod hoc modo facile palliare liceret venditionem feudi inscio domino factam, quam illicitam esse modo diximus. Fuit equidem, cum putavimus, valituram saltem esse subinfeudationem totius feudi illis in casibus, ubi vassallo jam bona alia sive allodialia sive feudalia abunde possidenti, feudum aliquod sive majus sive minus obtingeret. Sed jam malle, etiam in hoc casu dubitare de possibilitate subinfeudationis intuitu totius feudi ita accepti absque suspitione fraudis. Quia etiamsi in hoc casu vassallus subinfeudans aliunde habeat, unde se exhibere valeret, nihil tamen restaret domino ejus directio, in quo ejus aliam feloniam coercere posset. Quæ omnia quò profundius meditor, eò magis confirmor in sententia, quod non obstante illo juris feudalis textu, omni tempore subinfeudatio totius feudi absque consensu domini, illis in locis ubi alienatio feudi in genere est prohibita, regulariter non fuerit permissa.

2) 2. F. g. pr. a) in consuetudine formulis: cartel est notre plaisir, bat-
an geschicht unsere Meynung &c. S. X.

§. X.

Pergendum nunc erit ad alienationem partis. Ante
 constitutionem Lotharii necessitate suadente poterat o-
 lim vasallus domino inscio vel invito feudi partem ven-
 dere. *c)* Vides hic casus domini inscii & inviti etiam à
 Feudistâ tanquam distinctos proponi, adeoque illustrari
 inde ea, quæ superius *d)* de illa distinctione ejusque usu
 à nobis fuere allata. Porro quæ de parte hic dicit, ea vi-
 dentur intelligenda esse de parte dimidia vel minore per
 ea, quæ jam ex alio textu juris feudalis *e)* supra *f)* excer-
 plimus. Quod verò solum venditionis faciat mentionem
 in casu necessitatis, & non aliarum alienationis specierum,
 inde factum, quia in illis alienationis speciebus, quarum
 compilator statim in §. sq. meminit, *g)* puta donatione,
 testamentaria dispositione, dotis datione &c. casus neces-
 sitatis non poterit concipi. Nam necessitas me cogere
 non solet æque ad donandum, testamentum faciendum,
 dorem dandam, uti ad vendendum. Sed cur oppignora-
 tionem omisit? Sane necessitate ad alienandum adacti,
 antequam vendamus, solemus oppignorare. Et ergo, si ob
 necessitatem licebit vendere mediam partem feudi, lice-
 bit quoque & multo magis, oppignorare, quia in oppi-
 gnoratione non est tantum periculum amittendæ rei, uti
 in venditione. Sed credo compilatorem hic de eo casu
 agerem, quid olim licuerit vasallo in casu necessitatis,
 omisse mentionem oppignorationis, quia oppignorare
 olim licuit medietatem feudi etiam citra necessitatem *h)*
 ut statim vidēbimus. Per necessitatem vero in præsentī
 loco intelligitur haud dubie æs alienum. Ubi enim Dd.
 de prohibita rerum alienatione agunt, solent distin-
 guere inter alienationem voluntariam & necessa-
 riam, & hanc communiter permittere, *i)* Ad species
 verò

Olim licuit
 ex neces-
 sitate partem
 feudi ven-
 dere. Offen-
 ditur sensus
 assertionis.

vero alienationis necessariæ referri solet alienatio ad sol-
vendum æs alienum. *k*]

c) d. 2. F. 9. pr.

d) §. 6. & 7.

e) 1. F. 13.

f) §. 8. in fine.

g) d. 2. F. 9. §. 1.

b) 1. F. 5.

d) arg. l. 1. pr. ff. de fund. dot.

k) l. 69. §. 1. de Legat. 2.

§. XI.

Et ejus ra-
tio.

Atque hinc simul constat aliquo modo ratio, cur ve-
teres putaverint licere vasallo oburgens æs alienum vel
dimidiam feudi partem alienare, quia videlicet alias in
prohibita rerum alienatione excepta est alienatio neces-
saria, uti in fundo dotali, prohibita alienatione rerum im-
mobiliū minoris, rerum fidei commissō gravatarum
&c. Accesit forte & alia ratio ex doctrina de onere pa-
tronorum erga liberos. Constat enim, quod patroni,
jus patronatus amittant si liberos non alant. *l*) Quemad-
modum ergo & in aliis quæstionibus Dd. non rara à pa-
trono & liberto ad dominum & Vasallum argumentari so-
lent, (an & semper accuratè id fiat, jam non disquirō,) ita
etiam hic putarunt, dominum feudi tanquam patronum
teneri etiam ad alendum vasallum clientulum suum. *m*] Et
ex hac ratione etiam fortè restrinxerunt potestatem alie-
nandi feudum oburgens æs alienum ad partem feudi di-
midiam, cum alias permissio alienationis necessariæ in do-
ctrina de prohibita rerum alienatione hanc limitationem
& restrictionem ad partem dimidiam non soleat secum
ferre. Cum enim & libertus patronum debeat alere,
putasse videntur, satisfacisse dominum obligationi suæ, si
patiat vasallum pro urgente ære alieno alienare partem
feudi dimidiam, retenta parte altera, si forte ea opus sit
ad alimenta inde domino in casu necessitatis præstanda.

l) l. 5. §. 1. de jure patronat.

m) uti discrete vocatur 1. F. 13.

§. XII.

Sequitur oppignoratio. Ait compiler: *Si pro pig- Oppignor.*
nore plus medietate obligaverit (vasallus) ita ut transactum feudi. Quid
permittat, vel dolo hoc egerit, amissione feudi mul&abitur. n) sit pignus
 Hic ante omnia videndum, quid velit compiler, dum transactum
 dicit: *ita ut transactum permittat.* Sed commentatores i-
 pli nesciunt, quomodo hanc phrasin explicent. Alii pu-
 tant, eam significare, quasi dictum sit, si vasallus non dicis
 causa & simulatè, sed cum effectu obligaverit beneficium:
 alii pro voce transactum, legunt *transactio anno*, quasi id
 demum pignus fuerit prohibitum, quod plus anno tene-
 batur. Alii pro *transactum* legunt transactionem, & tum
 verba sic explicant, si vasallus feudum oppignorans di-
 stractionem feudi oppignorari permiserit. Eadem diffi-
 cultas occurrit circa intellectum loci paralleli. Alibi e-
 nim compiler ait: *Nam nec pignus quod consultum dici-*
tur, fieri potest in feudo. o) Hic æquè dubium quid sit pi-
 gnus consultum. Alii rursus intelligunt pignus cuius di-
 stractionem creditori permiserit vasallus; alii pignus
 cum pacto antichreseos, alii pignus cum pacto legis com-
 missoriae. p) Alii pro consultum legunt pignus constitu-
 tum. q) Sed hic iterum dubium est, quid sit constitu-
 tum pignus. Nobis sic videtur. In primo loco nihil mu-
 tandum, sed legendum est; pignus creditori *ut transactum*
 permiffum esse. Transactare enim secundum stylym me-
 diae latinitatis denotat *possessionem aut, rem in alium trans-*
ferre r.) & similis locutio est in alia Lege Longobardica s].
Si cupiscunq; servus, aut aldus, aut ancilla, aut aldia in fur-
to comprehensi fuerint, & dominus eorum neglexerit eos libe-
rare, & usque ad dies triginta eos dimiserit, sint feungangi,
& habet eos in transactum, cui furtum fecerint, & com-
ponant postea ipsum furtum, sicut lex est & edictum continet.

C

Hoc

Hoc est, inquit du Fresne *z*) habeat ipsos servos, quasi per modum transactionis vel pacti. Aliter Nicolaus Boerius: *u*) Fengangi, alii dicunt fingandi, id est, sunt commissi & transacti ut transactantur pignora debitoris negligentia solvere debitum per 30. dies. Et licuti transactio temporum & pignorum non liberat debitorem, sed potest creditor debitum petere; ita transactio servi non liberat dominum à pœna furti. Sensus tamen eodem recidit: Pignus transactum, i. e. cuius possessio vel dominium est ad creditorem translatum. In secundo loco placet lectio pignoris constituti præconsulti. Nam posterior hæc vox planè nullum habet sensum. At pignus constitutum videtur idem esse quod pignus alteri traditum. Sic in alia lege Longobardica *w*) Si quis in alia civitate causam habuerit, similiter vadat cum epistola de iudice suo ad iudicem, qui in loco [ubi reus habitat] est, & si ipse iudex ei iustitiam intra octo dies minime fecerit, aut non compleverit [i. e. cum executione rei petitæ absolverit] componat illi, qui causam suam reclamerit, (i. e. actori) solidos 20. & Regi alios 20. Et si talis causa fuerit, quam deliberare (i. e. penitus absolvere & exequi) minime possit, ponat constitutum [i. e. det pignus] & distringat hominem ibi lum de sua iudiciaria (i. e. pignus capiat à reo) & faciat intra 20. dies ad præsentiam regis venire &c. *x*) Igitur sensus juris feudalis Longobardici hic videtur esse. Non licet vasallo ultra dimidiam partem feudi alteri in pignus dare absque pœna amissionis, licebit tamen hypothecam constituere de toto feudo.

n) 1. F. 5.

o) 2. F. 8. in fine.

p) Birschius ad dd. 11. 1. F. 5. & 2. F. 8.

q) Rhetius ad 1. F. 5. p. 248.

r) ut ex statutis Venetiis probat du Fresne hæc voce.

s) lib. F. LL. Longob. tit. 27. l. 68.

t) d. l.

u) in glossa ad d. l. 68.

w) l. 3. lib. 2. tit. 47.

x) conf. du Fresne voce distringere & voce liberare.

§. XIII.

Rationes antiquorum morum Longobardicorum Oppignora-
 fortè inde perendæ sunt. Si hypotheca constituatur, e ratio feudi
 tiam in feudo toto, quamdiu ea in suis terminis perma- quatenus
 net, nulla adhuc facta est alienatio feudi. Nec feudum olim licita?
 amitti potest, quoniam nulla adhuc traditio facta, quæ
 tamen ad amissionem feudi requiritur. Hypotheca qui-
 dem sine consensu Domini inefficax est, non tamen nisi
 deinde sine consensu domini distraheretur, & traderetur,
 feudo excidit vasallus. y) At vero si feudum pignori da-
 tum fuerit, suberat species alienationis. Et hic quidem
 verosimile valde est, Longobardos hac dispositione non
 tam secutos esse doctrinam juris Romani, quam principia
 Juris Germanici. Nam secundum jus Romanum sub pro-
 hibita alienatione æque continetur hypotheca constitu-
 tio, ac pignoris datio. z) At secundum principia juris Ger-
 manici, naturam rerum accuratius inspicientis, quam fe-
 cerat Justinianus, hypotheca alienationem formaliter
 haud continet, sed & in oppignoratione erat formalis ali-
 enatio, quia habebat effectum venditionis cum pacto de
 retrovendendo a) unde posses etiam dicere, quod in Le-
 gibus Longobardicis, *pignus transactum vel constitutum* sim-
 pliciter denotet oppignorationem Germanorum valde
 differentem à contractu pignoris Romano. Quod autem
 permiserint oppignorationem, etiam Germanicam, va-
 fallo intuitu dimidiæ partis feudi, scil. absq; pœna amissio-
 nis, forte ideo factum, quia non est alienatio absoluta, sed
 cum spe recuperationis conjuncta. Quæ forte etiam cau-
 sa fuit, quod oppignorationem dimidiæ partis feudi non
 restrinxerint ad casum necessitatis, uti de venditione su-
 pra b) diximus, quia non subest hic venditio pura sed sub
 conditione rescissoria.

C a

y) Rhe.

1) Rhetius ad l. F. g. p. 148. seq. & quem ibi citat, Scrivius.

2) l. fin. C. de reb. alien. non alien.

a) conf. supra §. 1. b) conf. supra §. 19.

§. XIV.

Quid juris
in oppig-
noratione
dissimulata.

Quid vero est, quod Feudista dicit, amittere vasal-
lum feudum, non solum si id ut pignus transactum alii
permiserit, sed etiam si dolo hoc egerit. d) Respxit haud
dubie ad oppignorationem dissimulatam. v. g. Si vasallus
fixerit saltem, quod oppignoraverit creditori fructus
feudi solos, aut si hypothecam illi constituerit cum con-
stituto possessorio. Nam & talis hypotheca haud dubie
fit in fraudem prohibitæ alienationis, ut recte adversus
Struvium defendit Rhetius. e)

d) d. l. F. 5. e) d. l. p. 249.

§. XV.

Alienatio
feudi per li-
bellam.

Quid sint
bona libel-
laria, item
feuda cen-
sualia? Va-
riatio Dd.

Restat ut videamus ultimum casum licitæ alienatio-
nis feudi, quoad partem dimidiam, secundum mores an-
tiquorum temporum ante Lotharianam prohibitionem.
Ak Feudista: *Aut si libellario nomine amplius medietate in
feudum dederit. f)* Et alibi: *Licet posset locare [vasallus
feudum etiam totum,] nisi locatio esset fraudulenta alie-
natio, sicut est per libellum, ut dicatur venditio (i. e. ut po-
tius nomen venditionis mereatur) Quis enim dubitat, quod
libellario nomine sub vilissima duorum acenariorum pensione
perpetuo concedatur utendum, alienatum in fraudem esse. g)*
Hic ante omnia videndum, quid sit per libellum dare, re-
tem quid denotetur per bona libellaria. Ubi iterum mi-
rè dissentiunt Dd. aliis bona libellaria nulla alia esse sta-
tuentibus, quam emphyteutica, quia videlicet nusquam
in jure Longobardico bonorū emphyteuticorum fit men-
tio, & quia ex circumstantiis textuum qui, libelliariorum
bonorum mentionem faciunt, appareat, quod ea valde
conveniunt cum emphyteuticis. Alii contra libellarica
bona

bona ab emphyteuticis in multis articulis differre statu-
 unt, quod in bonis libellariis renovatio contractus fiat
 statis certisque possessoribus, etiam non mutato posses-
 sore; quod bona libellaria non dentur sub lege melioran-
 dae rei, quod semper dentur in perpetuum, quod in li-
 bellariis bonis ademptio locum habeat, si solutio pensio-
 nis saltem per biennium cesset, & quod is, qui per libel-
 lum possidet, verè rem possit sine consensu domini
 [quamvis de duabus ultimis, imò etiam de quibusdam ex
 reliquis differentiis non sine causa alii dubitent.] Bre-
 viter, donationem rei libellario nomine esse venditionem, quæ
 fiat scriptura, interveniente certo pretio, & hoc amplius
 certa pensione constituta in annos singulos, ea plerum-
 que lege, ut statò conditòque tempore contractus reno-
 vetur, rursus numerato pretio certo & arbitrio. *b)* Ex
 posteriore verò sententia cum appareat, contractum li-
 bellarium æque non esse Romanum, sed contractum Ro-
 mano saltem affinem, uti contractum feudalem, inde no-
 va cura torquet interpretes juris Feudalis, quo titulo bo-
 na libellaria in jure Germanico vel à Jctis Germanis
 vocentur. Plerique recurrunt ad bona censuaria. Sed
 hic iterum novæ lites, quomodo bona censuaria differant
 ab emphyteuticis in Germania bonis? Solent provocare
 ad diversos terminos idiomatis patrii. Mentio enim fit
 in consuetudinibus patriis *der Zins-Güter* & alibi *der*
Erb-Zins-Güter. Ut ergo differentiam inter hæc duo
 genera constituant, docetur, censuaria bona esse quæ vo-
 cantur *Zinsgüter*/emphyteutica *Erb-Zinsgüter*: Unde por-
 ro qui bona libellaria eadem volunt esse cum emphyteu-
 ticis dicunt, bona libellaria esse *Erb Zinsgüter* qui dif-
 ferre volunt ab emphyteuticis, nostra *Zins Güter* ha-
 beat pro bonis libellariis. *i)* Imò qui præ reliquis anti-
 qui-

quitatum Germanicarum explicationi operam dederunt, nova sollicitudine laborarunt, ut differentiam invenirent inter fundum censualem ein Zinsgut/ & feudum censuale, ein Zins- & Lehn & J.

f) d. 1. F. 5. g) 2. F. 9. §. 1.

b) Rhetius ad d. 1. F. 5. p. 247. Bitschius *ibid.* p. 93. seq. Struvius *Synt. Feud.* 2. apb. 10. n. 4.

i) Struvius d. apb. 10. n. 1. 3. 4. Rhetius ad 1. F. XII. p. 388. seq. Const. Elect. Saxon. P. 2. Const. 39. & ibi Mollerus & Carpentarius.

k) Schilterus ad *jus feudale Alemann.* ad cap. 109. 110. & quem ibi citat. Carolus Molinæus.

§. XVI.

Duæ cautela hic observanda. Ne confundantur affinia, ne mores Germanici explicentur ex Romanis.

Ut hos scopulos utcumque evitemus, duas cautelas præsupponimus, ab interpretibus in istis dissensionibus non ubique observatas 1] ne confundantur affinia. Nisi enim egregie fallimur, in eo, si non solum, saltem præcipue consistit apex judicii Logici, & fundamentum etiam aliquod haud contemnendum prudentiæ Politicæ, cum ea quæ nimis à se remota sunt vel stupidi etiam non soleant confundere. Hinc fundamentum omnis ratiocinationis bona definitio, bonæ definitionis differentia specifica, qua ostenditur rei differentia à proximè attinentibus & affinis. 2) Ne per nimiam curam juris Romani negligantur antiquitates patriæ, aut hæc ex illo tantquam ex genuino fonte infeliciter exponantur. Conqueritur ea de re Schilterus l] quod ante Carolum Molinæum vix quisquam jura feudorum Germanicorum recte intellexerit & exposuerit, cum nemo ferè ad jura patriæ, Francorum & Alemannorum inprimis, ac genuina nostra principia respexerit, Romano jure unice imbutus ejusque modulo omnia mensurans. Unde & ipse Molinæus in contractuum censualium natura explicanda no-

tavit

cavit, animadvertendum esse, quod in talibus juniores alias Jurisperiti cæcutiant, quia nec in jure, & nec dum alibi horum contractuum natura proprietatis & differentia explicata fuerit; Sed utinam & ipse Molinæus ac Schilterus ubique istos scopulos evitaverint. Quibus tamen facile danda erit venia, quia regulariter, qui primi à devius in viam regiam seductos reducere intendunt, non possunt facile omnes errores tugere, propterea tamen laude sua non privandi, quod ausi fuerint torrenti errantium se primi opponere.

1) ad d. c. 109. p. 390.

§. XVII.

Paucissimis itaque hic dicendum. Habet affinitatem contractus libellarius cum emphyteutico, in multis, sed propterea non est idem cum hoc, quia affinia non sunt eadem. Porro Franci ex Germania in Italiam, ubi feuda ubi antea incognita, ita & contractum libellarium attulerunt. Unde argumentum, quod contractum libellarium eundem facit cum emphyteutico, quia emphyteuseos separatim nulla fiat mentio in jure Longobardico aliquam conjecturâ faceret, si modo constaret, apud Longobardos in utroque fuisse contractum emphyteuticum, quem ipsi Romani per multa secula ignorarunt. Verosimile ergo est, quod contractus libellarius sit idem cum contractu censitico. Verosimile est, quod bona censitica variaverint quidem apud Germanos in specialibus circumstantiis & pactis adjectis, in eo tamen convenient, quod sint talia bona, qualia ab antiquis temporibus data sunt & hodiernum dari solent rusticis à Dominis suis. Unde nulla erit differentia inter Erb- Zinsgüter & Zinsgüter / sed promiscuus horum terminorum usus esse videtur. Nam eodem vitio laborat argumentum dissentienti-

Determinatio bonorum libellarium & feudorum censualium

tientium, quasi videlicet sub voce *Erbzins*. *Gut* denotatur bonum emphyteuticum, quia alias nullum aliud nomen ad bona emphyteutica applicari possit. Hic enim fallo præsupponitur, quasi nimirum necesse sit, Germanos introduxisse bona emphyteutica, aut, quia Corpus juris de illis loquitur, iis commodè carere non potuisse. Hinc vanæ illæ inanes lites, de characteribus differentiarum unter *Erbzinsgüter* und *Zinsgüter* / in tantam ut necesse fuerit peculiari constitutione Electorali litem dirimere, utrum, in dubio bona præsumatur potius emphyteutica, quam censitica, i. e. utrum in dubio præsumatur contractus de bonis esse initus secundum principia juris Romani, an Germanici, ubi tandem vincit præsumtio pro jure Germanico. *m*] Hac lite vero non fuisset opus, nisi cerebrina illa distinctio differentiam fecisset inter *Zinsgüter* und *Erbzinsgüter*. Denique regulariter feudum censuale & bonum censuale vix differunt, ubi de rusticis prædiis sermo est, & differentia quam inter hæc duo formare voluit Schilterus, ipsis, quos eum in finem adducit, & subinde sine ratione prægnante emendat, textibus repugnat *n*) Forte causam errandi præbuit quæstio, utrum bona censualia sint feuda an minus, quibusdam affirmativam tenentibus quibusdam negativam. Nec hæc diversitas respondendi vitio vertenda interpretibus, cum ipsi juris feudalis textus ea de re dubitent, *o*) si modo per valvasinos, seu vassallos ultimi ordinis intelligantur rustici & non homines urbani. *p*) Nam rustici quidem de bonis censualibus investiantur, quia tamen servitia militaria non præstant, feuda hæc haud dubie sunt impropria & plus quam impropria, i. e. alio planè jure quam feudali utuntur Jcti in definiendis controversiis circa feuda censitica.

m) d. P.

m) d. P. II. Conf. Elect. 39.

n) plures meditationes huc pertinentes suppeditant Besold, Spiedel. Wehner. Rüdinger. *vocibus Erb; Zinsgüter / Zinsgüter, Zins; Lehn.*

o) i. E. i. S. notandum est autem, ultimo. J. E. Sax. art. 1. & J. E. Alem. c. 7.

p) ut explicat Schilter. ad cap. 1. J. E. Alem. S. 23. seq.

§. XVIII.

Jam vero non obscura erit dispositio juris feudalis circa alienationem per libellum. Locare licet vasallo feudum quia in locatione non est alienatio. Jam quemadmodum circa emphyteusin contingit, ut à quibusdam pro locationis specie olim ante constitutionem Zenonianam haberetur, ita etiam libellarius contractus, eandem similitudinem cum emphyteusi habens, ad locationem à quibusdam relatus fuit, adeoque vasalli cœperunt extraneis tota etiam feuda per libellum concedere. Accessit, quod, cum apud Germanos etiam in beneficiis rusticorum & urbanorum, adeoque & in bonis censiticis consuetum fuerit investituram adhibere, & communi usui receptum fuerit, ut vasalli de bonis feudalibus fundos censiticos concederent rusticis suis, sine violatione præcepti de prohibita feudi alienatione; putatum tortè fuerit, concessionem talis feudi censitici etiam intuitu extranei habendam esse pro subfeudi specie. Huc pertinet, quod feudista dixit: *g) Si libellario nomine, amplius medietate in feudum dederit, ut non opus sit, cum Cujacio textum emendare & pro medietate in feudum legere medietate feudi.* Sed vicit tamen sententia contraria, partim quod etiam in emphyteusi Romani nasutiores facile intellexerint, eam plus participare de venditione & alienatione, certè alienationem facile sub hoc fraudis prætextu posse occultari

Ratio juris feudalis antiquioris de prohibitione per libellum, nisi intra medietatem feudi.

tari; partim quod eadem fraus in datione per libellum vel concessione feudi censitici latens à prudentioribus fuerit detecta. r) Cæterum excusatio de jure subfeudandi & similitudine dationis in censum cum subfeudo, etiam insufficientis fuit ad sustinendam dationem totius feudi in censum, partim, quia subfeudatio debet fieri iisdem conditionibus, quibus datum fuit feudum, quod in datione per censum, ubi vasallus non præstat servitia militaria, haud obtinet; partim, quod jam supra ostenderimus, subfeudationem totius feudi sine fraude non posse concipi. Accedit, quod plane alia ratio sit, si bona censitica rusticis dentur, quam si dentur extraneo. Rustici olim erant nihil aliud, quam veri servi apud Germanos, adeoque fundi his dati ut operas rusticas præstent, manebant revera in familia Domini, & erant instar peculii. At si libero homini bona in censum dentur, & qui nullas operas rusticas pro illis præstat, revera bona ex familia domini alienantis transeunt in familiam alienam. Quod tamen ante prohibitionem Lotharii III. licuerit feudum per libellum dare ad partem usque dimidiam feudi, vel intelligendum est de casu, si bona censitica rusticis in feudum data fuerint, cum ultra dimidiam agrorum partem prudens dominus non concedere soleat rusticis ad præstandas operas rusticas; partim, (si de altero casu intelligendi sint rextus feudales ubi per libellum alienatio facta in liberum hominem,) ideo factum, quia abusus temel introductus, & tempore longiore durans, antequam fraus sub eo latens animadversa fuerit, non potuerit statim ræ-

2) d. 1. F. f. r) d. 2. F. g. §. 1.

§. XIX.

Illinc ali.

Jam restat ut videamus effectus juris antiqui ratione
alie-

alienationis sive licitæ sive illicitæ. Quoad illicitas alienationes una est regula, vassallum illicitè alienantem amittere feudum, & illud ad dominum reverti. Et quidem amittitur ipse jure, ita tamen ut sententia declaratoria opus sit, *) modo vassallus id ante voluntatem domini declaratam non recuperaverit, tunc enim retinebat. u]

enatione etiam olim ipso jure vassallum in feudo privabant.

*) l. F. 5. verbis: amissione feudi multabitur. &c.

u) Rhetius ad l. F. 5. p. 251. u) 2. F. 44.

§. XX.

Licite sit alienatum fuisset feudum, absque voluntate Domini tamen (nam de eo casu ubi cum consensu domini feudum alienatur, hic non sumus solliciti) quotiescunque pretio interveniente alienatio facta fuit, domino licebat redimere feudum & avocare ab emptore restituito pretio, idque, nisi refusasset aut renunciavisset Dominus intra annum ex quo sciverit, aut certe intra triginta annos, si venditionem factam ignorasset, sive de bona consuetudine quæramus sive de prava, i. e. tam in illis locis ubi partem tantum fundi alienare licebat, quam in illis curiis, ubi totum licebat alienare. Nisi feudum esset patrimonium, tunc enim agnati proximi præferbantur domino intra annum. w] Antiquioribus igitur temporibus, ubi saltem partem feudi dimidiam alienare licebat, locum habuit hæc redemptio, si vassallus necessitate coactus feudi partem vendiderit. x]

In venditionibus licitis domino competit jus pretium, si eos,

w) 2. F. 9. §. 1. 2. F. 26. c. Titius filios.

x) 2. F. 9. pr.

§. XXI.

Quod si feudum intra medietatem fuisse oppignoratæ, valebat quidem oppignoratio, quamdiu feudum domino non aperiebatur. At si vassallus sine heredibus fuisset mortuus, aut feudum domino culpa vassalli fuisset aper-

Oppignorationes licite habere effectum

D 2

aper-

donec feudum domino aperiretur.

apertum; aut si vassallus domino id sponte refusasset, non poterat creditor retinere feudum oppignoratum, sed cogebatur domino id gratis restituere, *y*] quia plus juris non poterat transferre in crediorem, quam ipse habebat. Extrat quidem apud Autorem verustum de beneficiis capitulum, ubi videtur dominus recuperare potuisse feudum oppignoratum etiam vivo vassallo nec refuse volente. Ita enim dicitur: *z*) Si quis exponit sua beneficia absque domini licentia, Dominus illi sententialiter precipiat, ut ea intra sex hebdomadas, redimat, quod si non fecerit, domino suo vadiabitur i. e. multam solvet decem vel centum talentorum pro diversitate conditionis. *a*) Sed uti hæc quidem obtinuerunt olim in feudis Germanicis, ita non confundenda sunt cum moribus feudorum Longobardicorum. Neque jure Germanico distinctio videtur fuisse inter quantitatem partis feudi oppignoratam, sed obtinuisse sive totum pars fundi fuerit oppignorata. Repetit etiam Compilerator juris feudalis Saxonici iisdem verbis illam dispositionem de admonitione domini & multa quantitate. *b*) Quod si multa soluta nondum relueret feudum vassallus, videtur tum Jure Germanico ipsi fuisse id a Domino ablatum. *c*]

y) *l. F. 5. in fine.*

z) *Autor vetus de beneficiis §. 59. de ordine placitationis.*

a) *ibid. §. 53. b*) *artic. 69.*

c) *arg. eorum, quæ dicuntur in 7. F. Sax. c. 58.*

Idem juris, si pars fundi per libellum data esset. Aliud tamen si da-

§. XXII.
Si feudi pars dimidia vel dimidia minor per libellum ad alium fuerit translata, eadem jure veteri Longobardico obtinebant, quæ de oppignoratione modo diximus; i. e. redibat idem gratis ad dominum, si feudum ipsi fuerit apertum. *d*]

feudi pars à Vasallo per libellum, data alienatio plane non valebat. e] Quid igitur est, quod Ecclesia debeat esse deterioris conditionis quam privatus, cum privatus partem feudi à Vasallo per libellum accipiens poterit eam retinere usque ad casum teudi Domino aperti, Ecclesia vero plane non poterit fructum aliquem ex ejusmodi contractu sentire. Rationem reddidit Feudista mirabilem sanè & parum erudientem. *Si Clientulus, inquit, fecerit libellum in perpetuum de feudo suo alicui Ecclesie, non valet. Cur vero? quia nunquam reversurum sit ad dominum. Cur vero non sit reversurum, cum omne feudum per libellum licite datum revertatur ad dominum feudo per mortem vasalli dantis aperto. Interim tamen Feudista urget, teudum hoc nostro casu reversurum non est, cum Ecclesia non desinat esse heres. Plane non apta responsio, quæ aliquid torte valeret, si Ecclesia partem sui feudi alii per libellum dedisset. Tum enim torte dici posset, casum aperienti feudi in Ecclesia non esse dabilem, uti in privato feudum per libellum dante. Ergo revera hæc ratio nullam ostendit differentiam inter partem feudi per libellum datum laico, ac Ecclesie. Et fatetur non obscure ipse Feudista, statim subjungens. *Quod observandum etiam est in privato in natura perpetui libelli, i. e. heres emphiteuticus vel censiticus non ita facile deficit, uti hæres feudalis, ergo sic domino in casu teudi per libellum dati expectandum esset donec heres feudi censiticus deficiat. Hinc ipse sentiens se adhuc nihil aptum dixisse, instat tamen: ita quidem est; Sed tamen diversum observatur in Ecclesia, quam in privato. Ergo dare vult aliam rationem, videamus an meliorem. Ecclesia enim, ait, cultrix & autrix justitiæ non patitur contra justitiam aliquid fieri.**

ta esset Ecclesia. Ratio, differentia genuina.

feri in se, vel in alterum; privatas vero sepe obviat justitiæ. Sed nec hæc ratio erudit. Si enim Ecclesia non patitur contra justitiam aliquid fieri, etiam restituet feudum libellarium domino, vasallo mortuo. Si injustum est plane, partem feudi in libellum dare vel accipere saltem usque ad mortem vasalli tantis, cur laicis hæc injustitia indulgetur. Senterunt has difficultates interpretes haud pauci, adeoque inconvenientiæ huic mederi voluerunt variis emplastris quæ sitis, quorum tamen nullum placebit ingenuo justæ ratiocinationis æstimatori. f) Mihi si dicendum, quod sentio, puto compilatorem hic vel dormivisse, vel, quod verosimilius, musitasse, nec ausum fuisse scribere quæ vellet, aut certe, quæ posset, &, nisi omnino fallar, etiam debuisset. Scilicet ratio differentiæ in eo consistit. In laicum si feudum censiticum fuisset translatum, valebat interim illa alienatio, donec feudo ad dominum redeunte rescinderetur; At si passus fuisset laici, feudum censiticum Ecclesiæ datum aliquo tempore valere nunquam eandem ex post facto rescindere potuissent. Uti enim ex inferno nulla redemptio, ita nec ulla redemptio illorum bonorum, quæ semel in manus venerant, aut convenientius in sinum Ecclesiæ recepta erant, talia enim bona pro religione illorum temporum amortizabantur, i. e. plane extincta esse censebantur. Ergo putatum fuit, huic incommodo non melius occurri posse, quam si talis alienatio plane pro nulla & invalida fuerit habita. Uti in simili casu jure civili in fraudem creditorum alienata revocabantur, at cum libertas semel data non revocaretur, ne liceret in fraudem creditorum manumittere, Lege Ælia Sentiã constitutum fuit, ut talis manumissio omnino nulla esset. g) Utrum vero hæc cautela

cautel
fitarne
bellur
unte,
vel co
resciff
sumus
gis ev
d) i
f) v
g) pr

tution
feudi,
ne da
lo ter
licuif
his su
Air F
qui se
re dor
dixif
nes,
fiat i
fidel
redii
feud
vend
exce
mal
Reg

cautela multum profecerint illo tempore Laici, & utrum, si tamen vassallus partem dimidiam feudi Ecclesie per libellum alienasset & tradidisset, feudo ad dominum redeunte, domino scitis consultum fuerit querela nullitatis, vel conditione sine causa, aut rei vindicatione, quam rescissione gestorum, alia quaestio est, de qua hic non sumus solliciti, quibus sufficit, rationem differentiae magis evidentem exposuisse.

d) l. f. s. c. 13.

e) d. l. f. 13. pr.

f) vide eas collectas a Bitschio ad l. f. 13. p. 131. seq.

g) pr. Inst. qui c. ex quibus causis manum. non poss.

§. XXIII.

Possimus relicto veteri jure jam transire ad constitutiones Lotharii & Friderici de prohibita alienatione feudi, nisi novam crucem Feudista posuisset in quaestione de subinfundatione. Jam supra h] diximus, nullo tempore licuisse feudum totum in subfeudum dare, licuisse tamen partes minores, quid igitur obtinebat in his subfeudis licite datis si domino feudum aperiretur? Ait Feudista, & haec revocari à domino, eo excepto, quod ille qui secundo loco beneficium acceperat, non amittebat, si priore domino servire & ab eo feudum recognoscere volebat. Si dixisset Feudista, subfeuda non revocari, uti venditiones, [quia datio in subfeudum non esset alienatio, cum fiat in utilitatem domini directi] nisi subvassallus nolle fidelitatem praestare domino primo, si ad eum feudum rediisset, res plane esset; At vero dum dicit: redeunte feudo ad dominum omnem alienationem licite factam tam venditionem quam subinfundationem, revocari à Domino, excepto eo, si subvassallus reddere noluerit, sed retinere eam maluerit, in congrua est locutio, & exceptio tollit (regulam) Regula: Subfeudum revocare potest dominus. Excipe, An & subfeudum olim revocari potuerit à Domino. Obscura doctrina Compilatoris Juris feudalis.

si modo subvasallus velit. Miror autem, Bitschium hanc inconvenientiam non animadvertisse. Adverterunt tamen alii, unde quæsierunt remedia varia [7]. Alii dicunt, licuisse id quidem de jure veteri, non vero de novo. Sed hæc assertio non tollit inconvenientiam loquendi, & forte petit id quod est in principio, ut infra videbimus, ostensuri, differentiam inter jus vetus & novum ratione subfeudi haud esse. Alii volunt, subvasallum à primo Domino subfeudum per modum feudi recognoscere volentem, retinere illud, si scilicet dominus voluerit. Sed ita obscuritas & ineptitudo locutionis non tollitur sed augetur. Dominus potest subfeudum revocare, limita, nisi subvasallus retinere maluerit, sublimita, si modo dominus tum subvasallo feudum relinquere voluerit. Quis tales emendationes æquo animo ferret? Alii denique exceptionem de subvasallo feudum retinere volente restringunt ad casum, si vasallus culpâ feudum amiserit; sed & hujus explicationis inconvenientiam jam ostenderunt alii. ^{k)} Quid ergo dicemus? Fatebimur Feudistam bene sensisse, etsi non bene sit locutus. Scilicet voluit, subinfeudationem partis etiam dimidiæ olim substituisse, donec feudum domino apertum fuerit, qui tum subfeudum revocare potuit, nisi fuerit pars feudi minor subinfeudari solita, & subvasallus paratus fuerit domino fidelitatem porro præstare. Excusabimus autem compilatorem jurium feudalium secundum genium illorum temporum & seculorum scribentem, ubi culturæ perspicui sermonis non magna impendebatur opera ac diligentia.

^{h)} supra §. 9. ⁱ⁾ vid. quæ collegit Kohl de subfeudis c. ult. n. 51. seq.
^{k)} vide Kohl d. l.

§. XXIV.

Sublatio

Atque hæc olim obtinebat. At in seculo duodecimo

cimo Imperator Lotharius constituit, nemini licere juris veteris per Lotharium. beneficia, quæ a suis senioribus habet, sine ipsorum permissione distrahere, sive aperte sive dissimulata per fraudem alienatione, sub pœna amissionis feudi & pretij, in tantum, ut & Notarius libellum & alium contractum ejusque instrumentum conscribens officium amittere & infamiae pœnam incurrere debeat. Rationem ipse Imperator reddit, quia ejusmodi alienationibus vasalli pretia consumendo idonei reddebantur ad servitia præstanda, & sic subterfugiebant ea, per quod non solum dominis senioribus fiebat injuria sed & imperii vires attenuabantur, dum Proceres Imperii milites suos omnibus beneficiis exutos ad expeditionem Romanam transducere non poterant. 1]

1) 2. F. 52.

§. XXV.

Hic illud initio constat, per hanc constitutionem Lotharii Imperatoris sublatam quidem esse in universum licentiam illarum curiarum, in quibus ut supra *m*) diximus, licebat totum feudum invito domino alienare. An vero etiam alienationes quæ olim pro parte dimidia licitæ erant, hac Imperatoris constitutione abrogatæ fuerint, dubium est. Sane partis mentionem non facit constitutio. Interim constitutio sequens Imperatoris Friderici saltem notat differentiam istam inter constitutionem Lotharii & Friderici, quod in illa saltem alienationes futuræ, in hac etiam alienationes præteritæ sunt interdictæ. Et alibi Compiler juris feudalis memorat: *Si vassallus contra constitutionem Lotharii regis beneficium alienaverit, si totum, perdat totum, si partem, partem perdat, & ad dominum revertatur. n*] Unde indicium novum oritur, constitutione Lotharii etiam partis alienationem fuisse interdictam

An etiam
partis feudi
alienatio
per illam
fuerit pro-
hibita.

E

dictam

dictam; etsi expressa hujus mentio in ea non fuerit tacta.

m) supra §. 7.

n) 2 F. 38.

§. XXVI.

Prohibitio
Friderici
plenior.
Quid per a-
lienationes
hactenus
perpetratas
in ea intel-
ligatur.

Quicquid tamen hujus sit, illud valde verosimile est, quod quemadmodum mores, qui diu invaluerunt, non ita facile legibus scriptis eradicari statim queunt, sed pro conditione ingenii humani inventa nova lege, non difficulter nova etiam fraus invenitur, ita & prohibitio ista Lotharii non videatur abrogationem intentam alienationum feudi statim in effectum deducere potuisse. Quare Imperator Fridericus in iisdem campis Roncaliis noviter & quidem plenius ac distinctius disposuit, ut nulli liceat feudum totum vel partem aliquam vendere, vel pignora- re, vel quocumque modo distrabere, vel alienare, vel pro anima judicare, sine permissione illius domini, ad quem feudum spectare dignoscitur, in tantum, ut non solum alienationes fuerint, sed & hactenus perpetrata hac presenti sanctione cassentur. Callidas insuper machinationes interdixit eorum, qui pretio accepto quasi sub colore investitura, quam sibi licere dicunt, feudum vendunt & in alios transferunt, aut alias fraudes adversus hanc constitutionem excogitant, poena amissionis feudi in venditorem & emtorem, ut & poena Notarii ex constitutione Lotharii repetita, addita insuper manus computatione. o] Quæ Imperator Fridericus hoc loco de cassatione alienationum hactenus perpetratarum disponit, duplicem observationem suppeditant. 1.] per alienationes hactenus perpetratas non intelligi illas, quæ ante prohibitionem Lotharii licite fiebant, quas in antecedentibus fusius explicavimus, sed quæ post Lotharii consti-

constitutionem facta fuerunt. Quorsum revere verba constitutionis Fridericianæ: *quia quod ab initio de jure non valuit, tractu temporis convalescere non debet.* Nam v. g. venditiones & pignorationes &c. partis dimidiæ feudi, secundum explicationem præcedentem, ante prohibitionem Lotharii de jure valebant ab initio. At quæ post illam prohibitionem factæ erant, de his demum dici potest, quod ab initio non valuerint. 2.) per eadem verba confirmari ea, quæ initio hujus §. memoravimus, quod Lotharii constitutio non statim firmitatem legis obtinuerit, multis contra facientibus & licentiam morum veterum usurpantibus.

o) 2. F. 55.

§. XXVII.

Videamus igitur, quid novi hac constitutione Friderici sit introductum. Ubi initio illud observandum est; etsi omnium alienationum in genere, & judicii pro anima in specie mentionem faciat Fridericus Imperator, constat tamen ex superius dictis, quod non omnes alienationes demum per Lotharium aut Fridericum fuerint prohibita, sed quædam perpetuo & universali curiarum feudaliū observantia pro illicitis fuerint habitæ. Ergo ratione alienationum quarumvis translationem pleni domini intenduntium, ratione alienationum quarumvis intenduntium translationem domini minus pleni, factarum tamen in scio domino, ratione donationum, dispositionum testamentarium, dationum in dotem, etiam scientie sed nolente tamen domino factarum, neque Lotharius neque Fridericus hic quicquam novi disposuit, neque tales alienationes occasionem dedisse videntur constitutionibus his Imperatoriis, per ea quæ supra distinctius

Respectu
modorum
alienandi
olim inter
dictorum
nihil novi
hic dispositum.
Cur tamen judicii pro anima mentione fiat.

Etius de his alienationum speciebus fuere annotata. *f)*
 Quod vero cujuscunque alienationis, & dispositionis te-
 stamentariæ in specie *g)* faciat mentionem Fridericus,
 ideò videtur esse factum, partim ne quis putet, istis cer-
 tis speciebus alienationis, quæ olim licitæ erant, & per
 leges imperatorias abrogatæ sunt, solum nominatis, re-
 liquas jam ante prohibitas permitti; partim quia Clerus
 Pontificius, qui testamentariis dispositionibus ad pios u-
 sus perpetuo ut hamo ad capiendos aureos pisces usus
 est, omni tempore operam dedit, ut in casibus prohibi-
 tarum alienationum hunc eximeret, atque pro alienatio-
 nis non licitæ solum sed & salvificæ specie vendidaret.
 Unde conveniens erat, hujus in specie mentionem hic
 fieri.

f) supra §. 5. 6.

g) verbis: vel pro anima judicare.

§. XXVIII.

Quid novi
 per consti-
 tutiones
 Imperato-
 rias fuerit
 introdu-
 ctum respec-
 tu vendi-
 tionis.

Ergo nec venditionis omnis prohibitio hic demum
 fuit introducta, sed saltem venditio in parte dimidia mi-
 nore sub prætextu urgentis necessitatis *b)* hic sublata fuit,
 ita ut non, uti olim, dominus opus haberet ad recuperan-
 dam partem alienatam uti jure protimiseos *i)* sed posset
 absque restitutione pretii rem alienatam statim vindica-
 re, & emptori vel venditori auferre, etiamsi hic ante vin-
 dicationem Domini rem alienatam ab altero recuperave-
 rit, in quo iterum differentia est inter jus vetus & no-
 vum ex constitutionibus imperatoriis ortum. Etenim,
*si vasallus ante constitutionem Lotharii Regis feudum aliena-
 verit, quod in quibusdam curiis pro parte in quibusdam pro
 toto olim licebat, & ipsum postea recuperabat, pro feudo sibi
 retinebat, hoc est in causam feudi recedebat. Hodie au-
 tem*

tem si ipsum alienaverit, si quidem illicite, licet postea recuperaverit, tamen penes eum non remanebit, utpote domino, ad quemcunque pervenerit, apertum. *k)* Quæ tamen mutatio non solum ad casum venditionis illicitæ sed in genere ad omnes alienationes illicitas pertinet. *l)*

b) per dicta superius §. 5. 10. 11.

i) supra §. 20.

k) 2. F. 44.

l) conf. supra §. 15.

§. XXIX.

Respectu oppignoracionis id mutatum fuit, quod olim feudo toto demum aut certè supra dimidiam partem oppignorato id amitteret vasallus, *m)* hodie vero etiam si pro parte saltem oppignoratio sit facta, pars oppignorata sine consensu domini amittatur *n)* adeoque in casu partis oppignoratæ dominus non habebit opus expectare, donec vasallus sit mortuus, aut alio modo feudum domino aperiatur, ad repetendam, partem alienatam. *o)*

Quid respectu oppignoracionis.

m) supra §. 12. 13. 14.

n) 2. F. 55. verbis vel pignorare.

o) supra §. 21.

§. XXX.

Eadem mutatio fuit introducta respectu alienationis per libellum, quia olim eadem hujus alienationis cum oppignoracione quoad effectum erat convenientia. *p)* Est enim in constitutione Friderici clausula prohibitoria supra *q)* excerpta non faciat disertam mentionem dationis per libellum, sufficit tamen, quod omnes alienationes invito domino factæ olim licitæ per constitutionem Friderici sint abrogatæ, & quod initio constitutionis alienatio per libellum oppignoracioni jungatur, ubi memo-

Quid respectu alienationis per libellum.

morat Imperator, quod multas acceperit querelas de feudis à vasallo sine dominorum licentia pignori obligatis & quadam collusionis nomine libelli venditis.

p) supra §. XXII.

q) §. XXVI.

§. XXXI.

An jure novo datio in emphyteusis vel bonorum censiticum plane sit prohibita.

Unde quæritur an jure novo Vasallo omnis datio feudi in emphyteusis, feudum censiticum vel quid simile sit interdicta? Alii affirmant, r) alii negant. s) Mihi videtur distinguendum esse, an contractus censiticus vel emphyteuticus celebretur cum rusticis an cum hominibus ingenuis. Illo casu etiam post Constitutionem Frederici licebit bona feudalia per libellum rusticis concedere, quia tum cessat ratio prohibitionis, in eo consistens, quod vasallorum servitia hac per libellum datione amittantur, quod in bonis censiticis rusticis concessis non fit. At si ingenuis detur pars feudi per libellum, qui nullas vasallo concedenti præstant operas rusticas, ratio illa prohibitionis obtinet; nisi evidens sit per ejusmodi dationem feudi melioratio. Sic Johannes XIV. Comes Oldenburgicus brevi annorum spatio per dationem in emphyteusis effecit, ut non solum aliquot ditionis sue tractus mere steriles & plaudinosos reddiderit sæcundos & fertiles, sed omnia damna, quæ Gerhardus bellicosus comitatui isti intulerat, resarciverit. Et non alia ex ratione pagos multos imo urbes in Rode terminari præsertim in Ducatu Brunsvicensi alii putant, v. gr. Werningerode, Hötten oder Naden ex incultis terris ad fertilitatem valde fructum aliquem præparati sint. t)

r) ut Burschius ad a. F. 55. p. 687. Illustr. Dn. Coccejus Jur. Feud. tit. 7.

s. 6.

s) *ut Johannes Faber citatus Bischoff d. l. Clarus citatus Dn. Coscejo ibid.*

r) *Rberius ad 1. F. 12. pag. 385. n. 11, 12.*

§. XXXII.

Simul vero ex dictis definiri poterit quæstio affinis: Item an datio in u-
jure novo prohibita sit datio feudi in usumfructum? ^{tio in u-}
Negat eam Hotomannus, Rosenthalius, Rittershusius. ^{sumfructum.}
Sed verior affirmativa, quia nec oppignoratio feudi
vasallo concessa, x) & quia sub prohibita alienatione etiam datio in usumfructum comprehenditur.

u) *citari Bischoff d. l.*

x) *Bischoff d. l.*

y) *Rberius ad 1. F. 5. p. 249. num. 7. adde arg. l. ult. C. de reb. alien. non alien.*

§. XXXIII.

Porro de subinfeudatione quæritur an ea per constitutionem Friderici sit prohibita. Hic mirè dissentiunt An & quatenus subinfeudationes a Friderico sint prohibita.
Doctores: Alii etiam jure novo valere subinfeudationem feudi, sive totius sive pro parte volunt, nisi evidenter in fraudem alienationis fiat, quod tamen non sit præsumendum. Alii contra omnem subinfeudationem a Friderico esse prohibitam asserunt. Alii variè distinguendo quæstionem solvere laborant. z) Nos uti supra ostendimus & olim subinfeudationem totius feudi invito domino factam vix concipi potuisse ut sine fraude fuerit; a) ita nullam rationem videmus, cur jure demum novo liceat vasallo rem totam in subfeudum alii dare. Quod partem attinet, distinguo: an ea detur in subfeudum a vasallo ei, qui dignitate par aut superior est, an inferiori. Primo casu vix licebit sine fraudis suspitione posteriore, si nulla alia fraudis circumstantia concurrat, tantum abest, ut domini conditio reddatur deterior ut potius evidenter melioretur. b) Et huc intuitu intelligenda

DISS. DE CAUSIS PROHIBITÆ &c.
 genda est aliorum limitatio, dum dicunt subfeudum ho-
 die non permitti, nisi sit res subinfeudari solita.

z) vide pluribus Bittschium ad c. beneficium 2. F. 26. p. 405. seq. Kohl.
 de subfeudis c. 2. n. 8. seq. c. 3. n. 2.

a) supra §. 9.

b) conf. d. §. p.

§. XXXIV.

An domi-
 nus, cui feu-
 dum aper-
 tum, sub-
 feuda tene-
 atur subva-
 fallis relin-
 quere.

Eadem distinctione responderem etiam ad quæstio-
 nem aliam priori affinem. An si feudum domino ape-
 riatur teneatur dominus subvafallis subfeuda relinquere
 si ea in posterum à domino recognoscere velint. c] Nam
 quicquid alii differant, facile ex dictis defendi poterit.
 dominum non teneri, nisi in ultimo casu paragraphi præ-
 cedentis. d]

c) quam tradat. Kohl. c. ult. n. 50. seq.

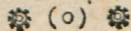
d) conf. dicta superius §. 23.

§. XXXV.

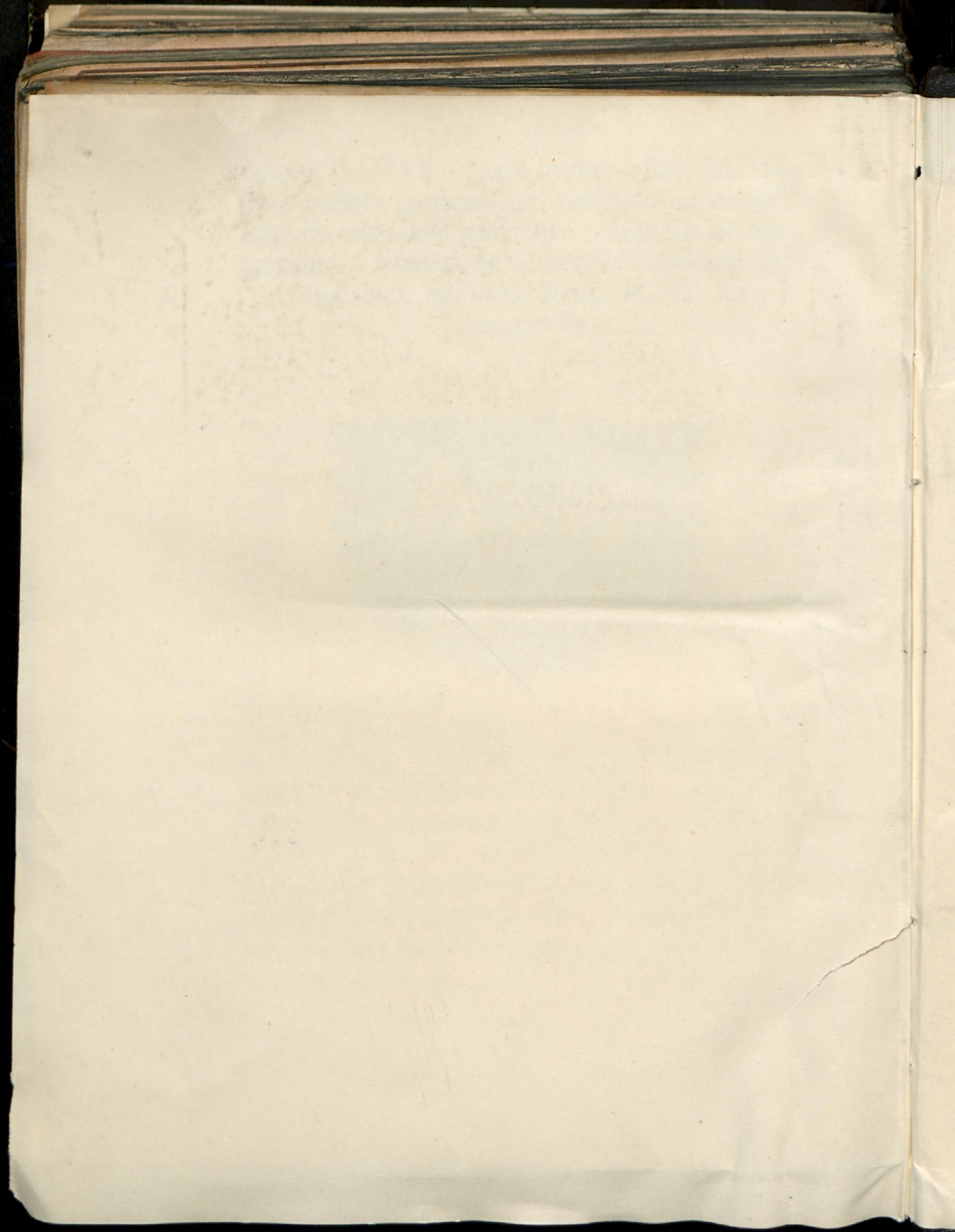
An prohi-
 bitio Fride-
 rici sit in
 Germania
 recepta?
 Conclusio.

Quæritur etiam, an dispositio Friderici Imperatoris
 de prohibita feudi alienatione in Imperio Germanico re-
 cepta sit? quam & ipsam alii affirmant alii negant. e) Sed
 cum ea ad scopum nostrum non pertineat, utpote cum
 nobis saltem fuerit propositum dare causas prohibitæ ali-
 enationis feudi secundum principia juris Longobardici,
 hic subsistimus & colophonem dissertationi imponimus,
 si illud saltem monuerimus, eos, qui nimis generaliter af-
 ferunt, constitutionem Friderici à Germanis non esse re-
 ceptam, in non paucis quæstionibus specialibus, ubi pra-
 xis Germanica ab eorum expositione constitutionis Fri-
 dericianæ discrepat, legem Friderici minus apte expo-
 sisse, quod cuilibet facile patebit, qui modo ea quæ se-
 terus eam in rem ex aliis collegit, cum positionibus dis-
 sertationis nostræ conferre velit.

e) vide omnino Itterum de Feudis Imperii cap. 23.

ULB Halle
002 654 644

3

Sb.

B.I.G.

Black

3/Color

White

Magenta

Red

Yellow

Green

Cyan

Blue

Farbkarte #13

Inches

Centimetres

DISSERTATIO INAUGURALIS, 1709

DE

CAUSIS PROHIBITÆ ALIENATIONIS FEUDI, 22°

Quam
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,
DN. PHILIPPO VVILHELMO,
PRINCIPE BORUSSIÆ, MARCHIONE BRANDENB.
DVCATVS MAGDEB. GVBERNAT. &c. &c.

Ex Decreto Illustris Fcutorum Ordinis

PRAESIDE

PRORECTORE MAGNIFICO

DN. CHRISTIANO THOMASIO,
CITO, POTENTISSIMI REGIS BORUSSIÆ, AC REVE-
REND. ET SERENISS. DUCIS SAXO-NUMBURG. CONSILIA-
RIO RESPECTIVE INTIMO, PROFESS. JUR. ORDIN. ET
FACULT. JUR. h. r. DECANO,

PRO LICENTIA

ANNOS IN UTROVVE JURE HONORES ET PRIVILE-
GIA DOCTORALLA RITE CAPESSENDI,
IN AUDITORIO MAJORI

die V. Julii Anno MDCCIX. horis ante 5 pomeridianis

Publico Eruditorum Examine submittit

JOHANNES CONRADUS Mohr/

Fridberga - Wetteravus.

ALÆ, Typis CHRISTOPH. ANDRÆ ZEITLERI, Acad. Typog.